

Številka: 061-1/2019/26

Datum: 6. 1. 2020

Strateške usmeritve in prioritete dela Sektorja za meroslovni nadzor, Urada RS za meroslovje za leto 2020

Področja delovanja nadzornega organa Urada

Urad RS za meroslovje na področju RS izvaja inšpekcijsko - upravne in prekrškovne postopke meroslovnega nadzora na področjih:

- **meril v uporabi in v prometu,**
- **pravilne uporabe merskih enot,**
- **količin predpakiranih izdelkov ter**
- **prometa z izdelki iz plemenitih kovin.**

Pri tem upošteva določbe Zakona o meroslovju, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Zakona o izdelkih iz plemenitih kovin in na njihovi osnovi izdanih predpisov kot tudi določbe postopkovnih (inšpekcijskih – upravno in prekrškovnih) predpisov. Skladno z materialno zakonodajo izvajajo nadzorne postopke pooblaščenice uradne osebe Urada, ki so inšpektorji in tudi meroslovni nadzorniki, pri čemer bi slednji lahko izvajali enostavnejše postopke. Vse naloge trenutno opravljaja 5 inšpektorjev.

Med zavezanca meroslovnega nadzora štejemo okoli 40.000 imetnikov meril s preko 1,5 mio meril, okoli 600 zavezancev odgovornih za pakiranje predpakiranih izdelkov (t.i. pakircev in uvoznikov), okrog 300 dobaviteljev izdelkov iz plemenitih kovin ter še neocenjeno število uporabnikov merskih enot v javni rabi.

Pri letnem načrtu nadzora so upoštewane tako prioritete nadzora po vrsti meril kot različna tveganja (finančna, zdravstvena,..), ki lahko nastanejo zaradi netočnih merjenj, stanje urejenosti, ugotovljeno pri preteklih nadzorih, kot tudi drugi dejavniki. Del nadzornih pregledov pa se izvede tudi pri zavezancih, ki so imeli ob zadnjem nadzoru urejeno stanje, saj naše izkušnje kažejo, da se ob daljši odsotnosti nadzora stanje urejenosti lahko hitro poslabša.

1. Določanje prioritete nadzora

1.1 Kazalniki, ki se uporabljajo pri določitvi prioritete za nadzor:

- Stopnja urejenosti področja (SU), ki jo ugotavljamo (SU) na podlagi ocenjevanja zavezancev pri sistematičnem nadzoru področja:

$$SU = (a \cdot 0 + b \cdot 0,5 + c \cdot 1) / (a + b + c)$$

a – število zavezancev v 1. prednostni skupini

b – število zavezancev v 2. prednostni skupini

c – število zavezancev v 3. prednostni skupini

Iz formule izhaja, da

SU = 1,0, če so vsi zavezanci umeščeni v 3. prednostno skupino (urejeno stanje),

SU = 0,0, če so vsi zavezanci umeščeni v 1. prednostno skupino (neurejeno stanje),
SU = 0,575, če je npr. med 200 zavezancev 50 zavezancev, umeščenih v 1.
prednostno skupino, 70 v 2. in 80 v 3. prednostno skupino

- Zavezanci, ki so bili kršitelji v preteklosti - iz prve prioritete skupine za nadzor
- Število vseh merilnih instrumentov v uporabi ali prometu, predpakiranih izdelkov ali velikost dobavitelja izdelkov iz plemenitih kovin
- Javni interes/pomembnost merilnih instrumentov/ predpakiranih izdelkov / izdelkov iz plemenitih kovin za uporabnike ali potrošnike
- Ekonomski vpliv - število letnega prometa (finančnega), ki se obrne skozi merjenje določene vrste merilnega instrumenta/ prodanih izdelkov iz plemenitih kovin ali izdelkov iz plemenitih kovin
- Število pritožb
- Informacije pridobljene iz sistema zakonskega meroslovja: opozorijo nas na povečana tveganja za neurejenost področja ali posameznega zavezanca;

2. Nadzor nad merili v uporabi in prometu (v skladu z direktivama 2014/32/EU MID in 2014/31/EU NAWI), predpakiranimi izdelki (direktivi: 76/211/EGS in 2007/145/ES) in nad pravilno uporabo merskih enot (direktiva: 81/181/EGS)

Osnovne smernice in prioritete nadzornih pregledov

1. Nadzirala se bodo predvsem merila pri katerih je možnost tveganja - finančna, tehnična, zdravstvena, okoljska...- večja
2. Povečanje učinkovitosti nadzora s poudarkom na vsebini nadzorov in ne formalnem številu izvedenih nadzorov
3. EU projekt nadzora nad plinomeri
4. EU projekt nad merilnimi sistemi na servisih za gorivo v prometu
5. EU projekt nad neavtomatskimi tehtnicami v farmaciji
6. Interni projekt nadzora nad vulkanizerji
7. Nadzor nad neavtomatskimi tehtnicami s poudarkom na kontrolnem preskusu meril na različnih področjih (ribarnice, mesnice, manjši prodajalci sadja in zelenjave, pekarnice) ter nad tehtnicami pri spletni prodaji
8. Dovolj strokovnega izobraževanja na vseh področjih
9. Vzpostavitev sodelovanja s strokovno in širšo javnostjo preko objav na spletni strani MIRS, prispevkov, poročil, člankov
10. Prednostna obravnava utemeljenih pritožb in prijav
11. Optimizacija nadzorov pri istem zavezancev (ob enem nadzoru se pregleda več meril ali vsebinskih področij in tako razbremeni zavezanca večjih števil nadzorov v krajšem časovnem razdobju)

2.1 V letu 2020 se bodo izvajali nadzori nad naslednjimi vrstami meril:

Pri načrtovanju nadzora za leto 2020 so upoštevane prioritete nadzora po kazalnikih navedenih v poglavju določanja prioritete, kot tudi novi zavezanci. Izvedeno bo tudi večje število nadzorov nad merili na trgu ter nadzor nad planiranimi evropskimi projekti. Minimalen nadzor bo izveden tudi pri zavezancih, ki so imeli ob zadnjem nadzoru urejeno stanje, saj naše izkušnje kažejo, da se stanje hitro poslabša, če se nadzora redno ne izvaja.

Na osnovi pomena števila meritev (pri tem je bilo upoštevano število meril, tehtanj in / ali finančni promet), pomena točnosti merjenja za posameznega potrošnika /družbo ter nezanesljivosti imetnika merila, so določene prioritete meroslovnega nadzora po vrsti meril. Najvišjo ocenjeno prioriteto za nadzor imajo merilni sistemi (predvsem naprave za točenje goriva), nato množična merila (števci el. energije vodomerni, merilniki toplotne energije, plinomeri), neavtomatske tehtnice, merilniki tlaka v pnevmatikah, taksimetri.

Nadzor se bo izvajal na najbolj prioritetenih merilnih instrumentih in sicer nad merilih, ki merijo porabo različnih virov energije: števci el. energije, plinomeri, merilniki toplotne energije, vodomeri, naprave za točenje goriva na servisih za goriva in merilni sistemi na cisternah pri prevoznikih oz. merila pretoka za različne vrste goriv. Pri teh merilih gre za velik javni interes, finančna tveganja (ekonomski vpliv), kot tudi merila z največjim številom pritožb, ki jih Urad prejme na leto. Z merili za gorivo se opravi okoli 2036 kt letnega prometa v vrednosti okoli 3,6 milijard EUR. Nadzorni pregledi s kontrolnim preskusom na napravah za točenje goriv se izvajajo čez celo leto. V letu 2020 bo na tem področju izveden tudi evropski projekt. Iz analize rezultatov preskusa v preteklih letih je ugotovljeno, da so sicer rezultati kontrolnih preskusov praviloma znotraj največjih dovoljenih pogreškov, vendar niso razpršeni okrog 0, kot bi bilo pričakovati, temveč v večini primerov v korist dobavitelja. Zato se bo nadzor tudi v tem letu usmeril v odkrivanje morebitnih neskladnosti v povezavi s pravilom »ne izkoriščanja največjih dovoljenih pogreškov«.

Pri nadzoru nad neavtomatskimi tehtnicami bo v letu 2020 poudarek na nadzoru manjših dobaviteljev, ki prodajajo sadje in zelenjavo, pekovsko pecivo ter tehtnice na področju gostinstva, saj smo na teh področjih ugotovili pri zadnjih nadzorih več kršitev. Pri nekaterih tovrstnih nadzorih bo izveden tudi kontrolni preskus meril.

Na področju skupnih EU projektov bomo vključeni v projekt nadzora nad plinomeri, pretočnimi merili (bencinskimi servisi) in neavtomatskimi tehtnicami v farmaciji.

Izvedli bomo tudi interne projekte nadzora nad manometri tlaka v pnevmatikah pri vulkanizerjih in servisnih delavnicah ter nad napravami za merjenje zaviralne sile in napravami za merjenje izpušnih plinov pri servisnih delavnicah. Na področju nadzora nad pripravami za merjenje tekočih goriv pri polnjenju rezervoarjev motornih vozil (bencinskimi črpalkami) bomo poleg rednih nadzorov in evropskega projekta izvedli tudi dodaten interni projekt nadzora s ciljem bolj podrobne analize rezultatov meritev.

Nadzirali bomo tudi taksimetre, števce električne energije, vodomere, merilnike toplotne energije, gostinsko posodo, avtomatske tehtnice, neavtomatske tehtnice za tehtanje vozil v prometu, merilnike krvnega tlaka ter tehtnice v zdravstvu.

Skupno bo izvedenih okoli 650 nadzornih postopkov, večinoma nad merilnimi instrumenti v uporabi pri uporabnikih teh meril, del nadzornih pregledov se bo izvedel tudi v prometu (neavtomatske tehtnice, plinomeri, ...).

Na področju pravilne uporabe merskih enot planiramo v letu 2020 okrog **20 postopkov** (predvsem v obliki opozorilnih dopisov RTV, časopisi, revije, spletne strani, prodajni katalogi, trgovine..).

2.2 Nadzor nad predpakiranimi izdelki

Vseh zavezancev nadzora je preko 600 pri čemer so to predvsem podjetja, ki pakirajo živilske in kozmetične izdelke ter čistilne in pralne izdelke, barve, lake in ostale kemične izdelke. **Zaradi zahtevnosti meroslovne zakonodaje, varstva potrošnikov in lojalne konkurence med pakirci je potreben stalen nadzor.** Seznam zavezancev ter raznolikost njihovih vrst proizvodov in količin je zelo velik. Zato bo nadzor učinkovit samo v primeru zelo skrbnega izbiranja zavezancev nadzora. Zaradi potrebe po nadzoru področja bomo v letu 2020 povečali število nadzorov na tem področju in se tako bolj približali nadzorovanosti iz preteklosti.

2.2.1 V letu 2020 se bodo nadzirali naslednji pakirci in uvozniki:

1. Zavezance se izbira glede na osnovi izdelanih kriterijev o pomembnosti strank z vidika finančnega prometa
2. Zavezanci, ki so bili kršitelji v preteklosti in kjer se kršitve ponavljajo

3. Novi zavezanci, predvsem s področja predvsem s področja ekoloških izdelkov, naravne kozmetike, prehranskih dopolnil, iz akcije »Štartaj Slovenija«.
4. Dobavitelji z znakom »e« se praviloma nadzirajo enkrat v 3 letih, če pretekli nadzor ni bil negativen, v nasprotnem primeru pa bolj pogosto.
5. Sistematičen nadzor pekovskih in mlevskih izdelkov
6. V povezavi z novo zakonodajo na področju označevanja živil (EU Uredba 1169/2011) bo izveden nadzor nad glaziranimi (zamrznjenimi) izdelki, v kolikor bo nabavljena potrebna merilna oprema.

V letu 2020 bo izvedenih okrog **80 nadzornih pregledov**.

2.3 Nadzor nad prometom z izdelki iz plemenitih kovin

Nadzor nad izdelki iz plemenitih se bo izvajal v skladu z Zakonom o izdelkih iz plemenitih kovin. V Sloveniji imamo registriranih okrog 300 dobaviteljev. Nadzor se izvaja pri vseh dobaviteljih, ki izvajajo promet s plemenitimi kovinami: registrirani dobavitelji proizvajalci in uvozniki, internetna in kataloška prodaja, trgovine, ostalo..).

Izvedlo se bo največ **70 nadzornih postopkov** pri dobaviteljih teh izdelkov v prometu. V primeru nadaljevanja urejenega stanja bomo posledično izvedli manj nadzornih postopkov in nadzorne preglede preusmerili na področje meril in predpakiranih izdelkov.

2.3.1 V letu 2020 se bodo prioriteto nadzirali:

1. Nadzor dobaviteljev kršiteljev
2. Preventiven nadzor v manjšem obsegu tudi pri ostalih dobaviteljih

3. Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi službam in državnimi organi

Skupni inšpekcijski pregledi inšpektorjev Urada z drugimi inšpekcijskimi organi so planirani na področju nadzora taksimetrov z Inšpektoratom za promet energetiko in prostor, TIRS, FURS, Policijo in Inšpektoratom mestne občine Ljubljana, ki se izvajajo že nekaj let in so že ustaljeni. Na področju nadzora vodomeroev Urad sodeluje z Inšpektoratom za okolje in prostor. Sodelovali bomo tudi z drugimi inšpekcijskimi organi ali povabil k sodelovanju druge pristojne inšpekcijske organe v primeru, če se pozneje izkaže potreba po tovrstnih nadzorih na kateremkoli od področij.

4. Število nadzornih pregledov na podlagi prejetih prijav

Urad na leto prejme približno 10 – 20 prijav s strani drugih inšpekcijskih organov ali fizičnih oseb. Te se nanašajo predvsem na naslednja merila: naprave za točenje goriva na servisih za goriva, taksimetre, števec el. energije, vodomere, neavtomatske tehtnice ter količine predpakiranih izdelkov. Nekaj prijav na leto Urad prejme tudi zaradi nepravilne uporabe merskih enot. Vse prejete prijave in pritožbe se obravnavajo prednostno.

Pripravila:
Dušanka Škrbič,
vodja Sektorja za meroslovni nadzor

dr. Samo Kopač,
direktor

